

**Міністерство культури України
Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка**

ПАРИС Олена Анатоліївна

УДК 87.072.2(477)"195"(092)(043.3)

**ТВОРЧА ПОСТАТЬ ЄВГЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКОГО
В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ ДУМКИ
ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ**

Спеціальність 17.00.03 — музичне мистецтво

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата мистецтвознавства

Львів – 2018

Дисертацією є кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису

Роботу виконано на кафедрі історії музики Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка Міністерства культури України.

Науковий керівник: доктор мистецтвознавства, професор
Кияновська Любов Олександрівна,
Львівська національна музична академія
імені М. В. Лисенка,
завідувач кафедри історії музики
(м. Львів)

Офіційні опоненти: доктор мистецтвознавства, професор
Карась Ганна Василівна
ДВНЗ Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника,
професор кафедри методики музичного виховання
та диригування
(м. Івано-Франківськ)

кандидат мистецтвознавства, професор
Попович Ольга Петрівна,
Інститут музики Жешувського університету
(м. Жешув)
Музична академія
(м. Краків)

Захист відбудеться «27» квітня 2018 року о 10.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 35.869.01 із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства у Малому залі Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка за адресою: вул. О. Нижанківського, 5, м. Львів, 79005.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка за адресою: вул. О. Нижанківського, 5, м. Львів, 79005.

Автореферат розіслано «26» березня 2018 року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради
доктор мистецтвознавства, професор

Н. І. Сиротинська

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Процеси розвитку української музики другої половини XIX – першої половини XX ст. привертають увагу науковців, свідченням чого стали наукові дослідження музичної історіографії на основі аналізу документальних і пресових джерел. Зазначений період знаменує становлення національної самосвідомості й пожвавлення культурного життя, ствердження самобутності українських традицій. Вказані тенденції визначили пріоритети музикознавства та спонукали багатьох дослідників до ретельного вивчення регіональних особливостей українського мистецтва та його взаємозв'язків з європейською культурою.

Актуальність теми полягає у необхідності повернення в науковий обіг незаслужено забутого чи з ідеологічних причин замовчуваного імені Євгена Цегельського (1912–1980) – одного з найактивніших діячів українського культурного життя Галичини першої половини XX ст., випускника Празької консерваторії, музикознавця, концертуючого скрипаля та педагога, директора Перемишльської філії Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка. Він організатор мистецького життя краю, керівник музичного відділу Інституту народної творчості при Українському Центральному Комітеті у Львові, а після Другої світової війни – організатор численних музичних акцій у таборах для переміщених осіб в Німеччині та у США.

Багатогранна діяльність Є. Цегельського репрезентована фундаментальними теоретичними дослідженнями і пов'язана з ґрунтовним вивченням громадських і мистецьких подій, що відбувались у Галичині на початку XX ст. Вона відображає основні тенденції розвитку музичної культури тієї доби, спрямованої до утвердження професіоналізму та інтеграції української культури у світову. У річищі зазначеної проблематики постає ряд інших дотичних питань, що становили корпус наукових зацікавлень Є. Цегельського. Насамперед, це україно-чеські зв'язки, які стали тим підґрунтям, на якому виховувались українські музиканти так званої празької школи, і в цьому контексті – висвітлення в історичному та культурному аспектах течії панславізму. Ця ідеологія сформувалась і розповсюдилась землями, населеними слов'янськими народами, що впродовж століть перебували під владою різних імперій, та виявилась закономірним процесом прагнень до їх об'єднання в загальнослов'янську цивілізацію на основі етнічних, культурних і мовних спільнот. Ідеї панславізму, їх вплив на культурно-політичні процеси в Європі, впродовж двох сторіч привертають увагу вчених і прогресивних діячів культури та мистецтва, залишаючись актуальними й у сучасному глобалізованому просторі.

Спадщина Є. Цегельського є вагомим внеском у національну гуманістичну науку, оскільки ставить проблеми, пов'язані з європейськими контактами української музичної культури. Окремої праці, присвяченої творчій постаті митця, дотепер не існує. Відсутність публікацій про його багатогранну наукову, педагогічно-методичну, просвітницьку та виконавську діяльність спонукало до вивчення документальних та архівних матеріалів, що стосуються творчого доробку Є. Цегельського, їх вивчення дало можливість повно висвітлити життєдіяльність визначного діяча української музичної культури.

Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Тему дисертації затверджено на засіданні вченої ради Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка (протокол № 1 від 30 серпня 2011 р.). Дисертаційне дослідження виконане на кафедрі історії музики Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка відповідно до плану наукових робіт і є частиною комплексної теми № 5 «Історія української музики ХХ століття».

Мета дослідження – висвітлення музикознавчої та науково-критичної спадщини Є. Цегельського в контексті культурно-мистецьких процесів Галичини першої половини ХХ ст.

Відповідно до мети у роботі поставлено такі **завдання**:

- опрацювати доступний архівний та документальний матеріал, пов'язаний з науковою, творчою та організаторською діяльністю Є. Цегельського;
- окреслити формування естетичного світогляду митця в середовищі «празької школи» галицьких музикантів;
- визначити роль Є. Цегельського в галицькій музичній культурі першої половини ХХ ст.;
- систематизувати наукові та критичні праці вченого;
- висвітлити наукову концепцію панславізму, представлену в докторській дисертації Є. Цегельського;
- осмислити його роль як музикознавця, педагога, організатора мистецького життя в українській музичній культурі.

Об'єктом дослідження є українська музична культура Галичини першої половини ХХ ст. (на етнічних землях та в діаспорі).

Предмет дослідження – музикознавча, виконавська, педагогічна та організаційно-просвітницька спадщина Є. Цегельського.

Методологічну основу дослідження становить системний підхід до вивчення феномена творчої діяльності Є. Цегельського як цілісного явища.

Для розв'язання поставлених завдань застосовано такі методи дослідження: *дослідницько-пошуковий* – у збиранні й опрацюванні джерел, що стосуються біографії та творчого доробку Є. Цегельського; *історичний та ретроспективний* – у аналізі й оцінюванні історичних процесів та подій у діахронній послідовності з метою висвітлення галицького музично-культурологічного середовища й реконструювання на його тлі діяльності вченого; *аналітичний* – в оцінці концертно-виконавської, наукової, педагогічної, культурно-просвітницької та публіцистичної діяльності митця; *теоретичний* – у аналізі мистецького доробку вченого з метою впорядкування, класифікації та здійснення узагальнень при взаємодії усіх складових.

Теоретичну базу дослідження склали:

- матеріали та документальні відомості про життєтворчість Є. Цегельського та його мистецьке оточення (Я. Михальчишин, О. Попович, Ю. Цегельський);
- рецензії його сучасників (В. Барвінського, С. Людкевича, А. Рудницького, Р. Савицького), вміщені у тогочасній періодиці, зокрема у часописах «Українська музика», «Назустріч», газетах «Діло», «Надсянська земля», «Мета», в Енциклопедії українознавства;
- огляди та статті з історії української музичної культури, мистецьким процесам зазначеного періоду (В. Барвінського, В. Витвицького, О. Залеського, Б. Кудрика, З. Лиська, С. Людкевича, Н. Нижанківського, А. Рудницького, Р. Савицького, Ф. Шешка);
- монографії та дослідження, присвячені музичній культурі Галичини кінця ХІХ – першої третини ХХ ст. та мистецькому оточенню Є. Цегельського (С. Бедакової, Ю. Булки, Т. Голдак, М. Загайкевич, Л. Кияновської, Л. Корній, Л. Лехника, О. Мартиненко, С. Павлишин, В. Сивохопа, Р. Стельмащука, З. Штундер);
- дослідження музичної культури представників українського зарубіжжя (В. Витвицького, О. Залеського, З. Лиська, Р. Придаткевича, А. Рудницького, І. Соневицького), наукові праці українських музикознавців (О. Білас, О. Бугаєвої, Т. Булат, В. Дутчак, Л. Запольської, М. Зубеляк, Г. Карась, Н. Кашкадамової, Л. Кияновської, Н. Костюк, О. Мартиненко, Л. Обух, С. Павлишин, Т. Прокопович, В. Сивохопа, Р. Стельмащука, Ю. Ясіновського);
- дослідження в галузі етномузикології (В. Гошовський, С. Грица, А. Іваницький) та органології (І. Зінків);
- джерела, пов'язані з європейськими векторами української культури, зокрема з чесько-українськими зв'язками (Д. Айдачич, Є. Бевзюк, І. Галенко, Р. Голик, А. Григор'єва, М. Колесса, О. Колесса, С. Копилов,

Г. Лозко, Г. Ляшко, І. Ляшенко, М. Мольнар, Я. Оленич, І. Пасемко, Н. Петріца, Є. Цегельський, Д. Чижевський, П. Шафарик).

Джерельну базу дослідження склали музикознавчі праці, архівні, епістолярні та мемуарні матеріали, друковані в періодиці рецензії та нотатки про гастрольні турне, афіші, записки очевидців, спогади рідних, колег і друзів, фотодокументи, неопубліковані матеріали, що знаходяться у приватних архівах родини Цегельських, у фондах Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника, у Центральному державному архіві вищих органів влади та управління (ЦДАВО) України, у видавничому відділі архіву Наукового товариства імені Шевченка у Нью-Йорку.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше:

- в українському музикознавстві висвітлено постать Є. Цегельського в контексті розвитку національної культури перших десятиріч XX століття;
- подано комплексну оцінку багатогранної діяльності митця;
- визначено місце музикознавчої спадщини Є. Цегельського в історії розвитку українського мистецтва, також в широкому культурному континумі епохи;
- окреслено значення діяльності митця в галузі національної музичної освіти та культури;
- введено в науковий обіг неопубліковані рукописні музикознавчі праці Є. Цегельського, а також публіцистичні та епістолярні матеріали.

Науково-практичне значення дослідження полягає у можливості використання його матеріалів у курсі історії української музики та семінарі з української музики XX ст., в курсах історії скрипкового мистецтва, культурології, що читаються у ВНЗ України, а також у дослідницькій роботі музикознавців, мистецьких критиків та істориків культури.

Особистий внесок здобувача. У дисертації оприлюднено ряд позицій з рукописної та архівної спадщини Є. Цегельського, опрацьовано й систематизовано публіцистичні матеріали, що віднайдені у часописах і газетах, здійснено систематичний огляд та теоретичний аналіз усіх доступних музикознавчих праць ученого та методичних матеріалів з актуальних проблем скрипкової педагогіки та виконавства.

Апробація результатів дослідження. Основні положення праці обговорювалися на засіданнях кафедри історії музики ЛНМА ім. М. Лисенка та були оприлюднені у формі доповідей на таких міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях: VIII Всеукраїнська науково-практична конференція «Культурна динаміка України в світовому просторі» (Рівне, 15–16 листопада 2012 р.); XIV Міжнародна конференція «Wykonawstwo

muzyczne i wykonawcy w Galicji» (1772–1939) (Жешув, 6 грудня 2012 р.); VII Міжнародна науково-творча конференція «Культурно-мистецьке середовище : творчість та технології» (Київ, 9 квітня 2014 р.); XI Всеукраїнська науково-практична конференція «Культура як феномен сучасного глобалізованого суспільства» (Рівне, 12–13 листопада 2015 р.); Міжнародна наукова конференція молодих музикознавців «Музикознавчі студії – 2016» (Львів, 24–25 лютого 2016 р.); III Międzynarodowa konferencja Naukowa Twórczość i kultura muzyczna krajów słowiańskich (Częstochowa, 19–20 листопада 2016); Всеукраїнська науково-практична конференція «М. Костомаров і його епоха: текст і контексти (до 200-річчя від дня народження Миколи Костомарова)» (Рівне, 12 травня 2017 р.).

Публікації. Основні теоретичні положення дисертації викладено у шести одноосібних публікаціях, з них чотири – у фахових виданнях, затверджених МОН ДАК України, і одна стаття – в іноземному виданні; дві статті – у співавторстві.

Структура дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Обсяг основного тексту становить 182 сторінки, список використаних джерел – 214 позицій, в тому числі й електронних джерел інформації.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, сформульовано мету і завдання роботи, визначено об'єкт, предмет та методи дослідження, розкрито наукову новизну, практичне значення, окреслено теоретичну базу, подано інформацію про апробацію результатів дослідження, структуру та обсяг дисертації, її зв'язок з науковими програмами і планами.

У **розділі 1. Галицька музична культура першої половини ХХ ст. у контексті інтеграційних зв'язків** розглянуто формування когорти творців та подвижників національної культури у регіоні, який синтезував характерні для Центральної Європи художні напрямки і тенденції.

У підрозділі 1.1. *Джерельна база дослідження та історіографія проблеми у науково-критичній думці митців Галичини та українського зарубіжжя ХХ ст.* висвітлено історію мистецтвознавчих досліджень професіоналізації культурно-освітнього життя регіону, здійснюваних упродовж ХХ ст. у художньо-естетичних, історичних, культурологічних, музикознавчо-біографічних екскурсах, які не лише узагальнили зазначені явища, а й сприяли відродженню національної мистецької спадщини.

Серед матеріалів, що склали теоретичну та джерелознавчу базу дослідження – монографії, наукові праці, статті, розвідки та рецензії представників музикознавчої думки 1920–1930-х рр. (В. Барвінський, В. Витвицький, Б. Кудрик, З. Лисько, С. Людкевич, О. Нижанківський, Ф. Стешко, Є. Цегельський), які були вміщені у тогочасній періодиці (часописах «Українська музика», «Назустріч», газетах «Діло», «Надсянська земля», «Мета»), а також словникові та енциклопедичні видання, зокрема «Енциклопедія українознавства» та «Мала українська музична енциклопедія» О. Залеського.

Видання останніх десятиріч репрезентують створення ґрунтовної джерельної бази національного музикознавства: фундаментальні історично-музикознавчі дослідження, присвячені генезі української музики як органічної складової європейського мистецтва, праці біографічного характеру про творчість тих діячів, які збагатили скарбницю духовної культури на батьківщині та в еміграції. Це монографії М. Загайкевич, Л. Кияновської, Л. Корній, дисертації С. Бедакової, Н. Костюк, Р. Стельмашука та ін.

Дослідження останніх років репрезентують значний масив наукових праць, що дають можливість по-новому оцінити соціокультурний феномен української західної діаспори та розробити новий напрям у вітчизняній культурології та мистецтвознавстві – музичне діаспорознавство. У цьому контексті варто назвати праці Г. Карась, дослідження В. Дутчак, О. Білас, Н. Кашкадамової, Л. Кияновської, Л. Лехника, Л. Обух, С. Павлишин, Т. Прокопович, Ю. Ясіновського.

У підрозділі 1.2. *Процеси професіоналізації музичної культури Галичини в проекції на діяльність Є. Цегельського* розкрито історико-соціальне тло, яке сформувало багатогранну постать митця – музиканта, вихованця т. зв. празької школи, представника й репрезентанта художньо-естетичних здобутків європейської мистецької еліти.

У пункті 1.2.1. *Є. Цегельський – типовий представник української галицької інтелігенції* зосереджено увагу на висвітленні соціокультурних процесів Галичини першої третини ХХ ст. Період міжвоєнного двадцятиріччя характеризується розвитком двох тенденцій, що народилися в попередньому столітті та довгий час дозрівали в місцевому середовищі. Перша виявилася у розвитку української національної музичної культури, демократизації музичного життя, друга – в його професіоналізації.

Специфіка політично-соціальних та мистецьких процесів Галичини стала визначальним фактором у втіленні різноманітних художніх напрямків й тенденцій, характерних для Центральної Європи, виникненні громадських рухів і культурно-мистецьких товариств, становленні яскравих творчих

особистостей та у виборі пріоритетних напрямків їх діяльності. Опанувавши засади європейської мистецької освіти, вихованці т. зв. празької школи – В. Барвінський, М. Колесса, Р. Сімович, З. Лисько, Н. Нижанківський, С. Лукіянович-Туркевич, Є. Цегельський – своєю фаховою діяльністю, передусім як митці-практики – композитори, виконавці, та як науковці, музичні критики, фольклористи – формували світоглядні установки і напрямки культурно-історичних процесів регіону, закладаючи підвалини для розвитку національного мистецтва.

Домінуючу роль у координації творчих і наукових пошуків інтелігенції Галичини відігравали наукові та творчі товариства – «Боян», НТШ, «Просвіта» та СУПром (Союз українських професійних музик). Архівні матеріали спілки допомагають виявити і систематизувати інформацію щодо персонального складу і творчо-організаційних здобутків у галузі творчості, виконавства, музикознавства, демонструють широку панораму сформульованих програм та шляхів їх реалізації. У друкованих виданнях СУПром та інші товариства висвітлювали питання розвитку нації, торкалися культурно-мистецької проблематики, спеціальної музичної освіти тощо. Преса перетворювалася із засобу виключно інформаційного в мобілізуючий, впливаючи на формування суспільної свідомості.

У пункті 1.2.2. *Життєдіяльність митця в контексті професіоналізації української музичної культури галицького середовища міжвоєнного двадцятиліття* здійснено реконструкцію життєвого та творчого шляху митця. Значний вплив на становлення особистості майбутнього музикознавця мало перебування у мистецькому середовищі Чернівців, Львова, Відня, де й сформувався його гуманістичний світогляд. Є. Цегельський навчався у Львівській Академічній гімназії та у Вищому музичному інституті ім. М. Лисенка у професора Осипа Москвичіва. Важливою віхою професійної діяльності Є. Цегельського стало навчання в Празькій консерваторії по класу скрипки у професора І. Фельда та Карловому університеті, де він студіював музикознавство та історію музики у Зденека Неєдли і після закінчення якого отримав диплом доктора філософії. Його дисертація «Чехи і галицько-українська музика XIX ст.», дотепер неопублікована, була захищена у 1936 р. і свідчить про зацікавлення європейськими контактами української музичної культури.

Після закінчення празьких студій у 1937 р. Є. Цегельський повернувся до Галичини й одразу зайняв помітне місце в творчому та суспільно-громадському житті Львова: працював на посаді викладача класу скрипки у Вищому музичному інституті ім. М. Лисенка, директора музичного кабінету

при Інституті народної творчості. Він влаштовував концерти і виступав як скрипаль, був одним із організаторів СУПрому, рецензував музичне життя у часописах. У цьому ж році Є. Цегельський став директором філіалу Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка у Перемишлі, де пробув до початку Другої світової війни.

Пункт 1.2.3. *Роки окупації та повоєнної діаспори* присвячено реконструкції життєвих обставин Є. Цегельського у буремні роки Другої світової війни та в еміграції. Як і його однодумці, він робив все можливе для збереження національної культури, розгорнувши активну творчу та суспільно-громадську діяльність: керував оркестром Львівського радіо, організовував музичні імпрези, завідував музичним відділом Інституту народної творчості. На цій посаді Є. Цегельський виявив значний організаційський хист: влаштовував концерти, з'їзди культурно-освітніх працівників, брав участь у підготовці святкувань пам'ятних та ювілейних дат, зокрема 100-річчя від дня народження М. Лисенка (1942 р.).

Воєнні події змусили музиканта емігрувати з родиною на Захід. Спочатку він перебував у таборах для переміщених осіб у Новому Ульмі та Авгсбурзі (Німеччина), де брав участь в організації культурно-музичного життя українців, працюючи концертмейстером та музичним керівником оркестру театру «Ансамбль українських акторів» Володимира Блавацького, заснував українську музичну школу, виступав з концертними програмами як скрипаль.

У 1949 р. Є. Цегельський з родиною переїжджає до США. На період еміграції припадає активна виконавська, педагогічна та публіцистична діяльність митця. Його музикознавчі праці присвячені питанням витоків професіоналізму національного мистецтва, а також життєдіяльності видатних діячів української музичної культури.

Розділ 2. Музикознавча спадщина Є. Цегельського у річниці професіоналізації української музичної культури Галичини зосереджено на вивченні наукових, методичних, публіцистичних та критичних праць митця. З огляду на те, що його творча спадщина дотепер не ставала предметом наукового дослідження, у дисертації зроблено спробу систематизації музично-критичного доробку вченого-публіциста.

Підрозділ 2.1. *Музично-критичні статті міжвоєнного часу* присвячено вивченню основних праць цього періоду. У доробку Є. Цегельського музично-критичні розвідки – газетні й журнальні статті, рецензії, біографічні нариси, методичні праці – займають одне з центральних місць. Одним із видань, з яким співпрацював музикознавець, був музично-науковий місячник

«Українська музика», де він провадив рубрику «Музичні події у світі». Оглядаючи музично-культурні процеси, що відбувалися в Польщі, Росії, Чехословаччині, Австрії, Англії, Бельгії, Італії, Німеччині, США та інших країнах, дописувач торкався визначних подій музично-театрального та концертного життя, давав професійну оцінку новітнім досягненням в галузі композиції. Особливо цінними видаються музикознавчі розвідки, присвячені видатним представникам національного мистецтва на тлі епохи. В них висвітлено оригінальність української музики у загальноєвропейському контексті, вплив українського фольклорного мелосу на композиторську творчість. У статтях про С. Людкевича, Д. Січинського, М. Лисенка, І. Левицького, А. Рудницького автор не лише змальовує портрети композиторів та характеризує їх багатогранний доробок, але й акцентує увагу на національних чинниках їх спадщини.

У Підрозділі 2.2. *Публікації воєнних років* звернуто увагу на статті, що були створені в найскладніші часи європейської історії та є цінним інформативним джерелом.

У час німецької окупації літературне та культурно-мистецьке життя Львова залишалось доволі активним. У Львові існувало «Українське видавництво» (Краків–Львів), діяв Літературно-мистецький клуб, що згуртував творчі спілки, видавалася щоденна газета «Львівські вісті». Всупереч політиці окупаційної влади легальна преса змогла частково зберегти українську тематику публікацій. Є. Цегельський публікує популярні музикознавчі розвідки, викликані потребами українського громадського життя. З-поміж публікацій воєнного часу резонансними видаються дві статті «Музичне життя у Києві», написані у 1942 р. під час його перебування в окупованій столиці України Києві. Ймовірно, саме тому вони не потрапили в архів родини Цегельських у США, а збереглися у фондах Центрального державного архіву вищих органів влади України у рукописах. Статті музикознавця мали на меті активізацію інтересу читачів до зазначених тем та, навіть більше, допомогти протистояти моральній спустошеності, яку несла війна.

Підрозділ 2.3. *Музикознавчі праці та дослідження періоду еміграції* зосереджено на музикознавчих дослідженнях, присвячених актуальним проблемам українського культурного життя. Особливо цінними видаються його дослідницькі праці «Музичне життя Перемишля» та «Двадцять літ української музики під Польщею». Наукова розвідка «Музичне життя Перемишля» ставить актуальні питання формування й розвитку музичної культури одного з найважливіших історико-культурних центрів Галичини

в контексті суспільно-політичних та історичних подій. Музикознавець окреслює основні віхи становлення мистецького життя на Перемишльській землі, виявляючи спадкоємність народних, професійних і церковних музичних традицій та особливості їх розвитку від часів Княжої доби до початку Другої світової війни.

Стаття «Двадцять літ української музики під Польщею» розкриває основні події та явища розбудови українського мистецтва зазначеного періоду. Це, передусім, функціонування музичних товариств та інституцій, концертне життя, композиторські здобутки, музикознавство, публіцистика, книго- та нотодрукування. Інформативні відомості, подані автором, дозволяють осмислити соціокультурні чинники, що стали передумовами активного розвитку та професіоналізації галицького музичного середовища, його ролі у піднесенні культурного рівня громадян, вихованні високоосвічених, національно свідомих українців.

У підрозділі 2.4. *Дидактично-методичні матеріали в контексті педагогічної діяльності* розглянуто методичні праці з актуальних проблем скрипкової педагогіки та виконавства. Статті Є. Цегельського «Із тайн скрипкової техніки» та «Скрипкова література» відзначаються широтою зазначеної проблематики і є цінним внеском у розвиток скрипкової освіти та педагогіки. Свої методичні поради Є. Цегельський мав змогу перевіряти практикою. Його особистий досвід як представника молодшої генерації галицьких виконавців, що орієнтувались на входження у світовий культурний простір та естетичні переконання сприяли виробленню авторських методичних настанов у формуванні музиканта-скрипаля, що були викладені у розвідці «Із тайн скрипкової техніки».

Недостатня кількість методичної літератури спонукала Є. Цегельського до систематизації матеріалу зі скрипкового мистецтва, внаслідок чого з'явилась стаття «Скрипкова література (на основі «Skrzypiec» доктора Райса, 1930 р.)». Вона написана для професійної аудиторії і містить фактичний інформативний матеріал. Музикознавець відтворює цілісну картину розвитку скрипкової літератури в історичному ракурсі, подаючи стильову періодизацію на прикладі окремих творів та конспективні відомості про найвідоміших авторів скрипкової музики.

У підрозділі 2.5. *«Огляд історії української музики» Є. Цегельського у контексті досліджень української музичної культури* здійснено огляд теоретичних напрацювань, у яких висвітлювались музикознавчі проблеми, що дозволяли сформувати фундаментальні напрями подальшого розвитку музикознавства, актуальні дотепер.

Автори музично-історичних праць, розпочавши творчий шлях у першій третині ХХ ст., продовжили наукові дослідження у наступні десятиліття як на рідній землі, де зазвичай зазнавали нищівної критики, так і в еміграції, в умовах свободи слова. Серед них – В. Барвінський, В. Витвицький, М. Грінченко, В. Костенко, Б. Кудрик, З. Лисько, А. Ольховський, Є. Цегельський та ін. Така гостра критика спіткала свого часу й «Історію української музики» (1922) музикознавця, історика та фольклориста М. Грінченка.

Є. Цегельський збагатив музикознавчу галузь розвідкою «Огляд історії української музики» (1934 р.), неопублікованою дотепер. У ній автор намагається сформувати цілісну картину українського музично-культурного процесу – історичної еволюції музичного мистецтва, що розвивається у народній, духовній та аматорській традиціях. Цей процес і був тим джерелом, який поклав початок формуванню своєрідних прикмет національної музичної мови, що лягли в основу української професійної музичної культури.

У підрозділі 2.6. *Епістолярна спадщина митця* узагальнено епістолярну спадщину Є. Цегельського. Кореспонденція об'єктивно висвітлює атмосферу, у якій митець жив і працював на чужині, розкриває його діяльність в еміграції, мистецькі вподобання, творчі плани, громадянську позицію, особисті звершення й міркування, а водночас становить цікаве джерело інформації про музичне життя української діаспори у США 1950–1970-х рр.

Розділ 3. Українсько-чеські музичні зв'язки та їх відображення в дисертації Є. Цегельського присвячено вивченню галицької музичної культури в контексті інтеграційних зв'язків, зокрема чесько-українських взаємин.

Підрозділ 3.1. *Співпраця українських та чеських митців в галузі музичного мистецтва* розглядає основні напрямки взаємопроникнення та взаємовпливів української та чеської музичних культур.

Зацікавлення Є. Цегельського питаннями культурних взаємин сягають початку 1930-х рр., періоду його перебування у Празі. Українська спільнота групувалась довкола наукових освітніх центрів. Серед них – Український педагогічний університет, Український вільний університет, Карлів університет, після закінчення якого Є. Цегельський у 1936 р. захистив докторську дисертацію «Чехи і галицько-українська музика ХІХ ст.». Тематика дисертації мала свої передумови в історико-культурних обставинах, що склалися в Галичині.

У 60-х роках ХІХ ст., внаслідок гонінь Габсбурзької імперії на чеську мову й культуру, в Галичині з'явилася значна хвиля чеських переселенців.

Літературну й публіцистичну діяльність тут розпочали славіст і педагог Ян Православ Коубек, письменники Франтішек Яхім та Карел Гавлічек-Боровський, фольклорист, літератор-публіцист, автор перших перекладів чеською мовою українських казок і народних пісень Вацлав Дундер, літератор, етнограф, композитор і теоретик, що вивчав проблеми слов'янської музики Людвіг Ріттер фон Ріттерсберг, чеський історик Франтішек Палацький, етнограф і письменник Карел Владіслав Зап та багато інших. У своїй дисертації Є. Цегельський поділяє всіх чеських музичних емігрантів на три категорії: музикантів-практиків – диригентів та театральних музикантів, педагогів – приватних і шкільних вчителів, а також теоретиків. Потреби богослужінь греко-католицьких єпархій задовольняли чехи Іржи Ролечек – регент при архієпископському соборі св. Юра та капельмейстери Алоїз Нанке, Вікентій Серсаві та Людвік Седлак у Перемишлі. Заслужують на згадку також чехи, які також певною мірою прислужилися українській професійній музиці, зокрема композитор, диригент і педагог Франтішек Лоренц, композитор і педагог, автор підручника «Інтонія і елементарні ритми» М. Долежал й інші. Є. Цегельський зазначає, що заслуга чехів полягає не лише в їх диригентській і педагогічній діяльності, а й у тому, що вони принесли західноєвропейську музичну культуру на галицький ґрунт.

У підрозділі 3.2. *Чеські теорії панславізму та їх інтерпретація в українській культурі* розглянуто найбільш дискусійну проблему дисертації Є. Цегельського – різноманітні теорії панславізму як трактування різних модусів слов'янської єдності, що в XIX ст. із формуванням національних ідентичностей бездержавних націй отримує вельми суперечливі інтерпретації. Загальні проблеми філософсько-політичного, історичного панславізму стають природним підґрунтям панславізму фольклорного і музичного.

Прага – столиця Чеського королівства, а згодом провінція Австрійської імперії наприкінці XVIII–XIX і на початку XX ст. була центром загальнослов'янських ідей та ініціатив. Тут працювали всесвітньовідомі славісти – письменники, митці, малярі, котрі відіграли велику роль у розвитку таких слов'янознавчих наук як україністика, богемістика, болгаристика, русистика, полоністика тощо. Доречно згадати такі імена як Йосиф Добровський, Вацлав Ганка, Франтішек Палацький, Павел Йозеф Шафарик, Йозеф Юнгманн.

Течія панславізму як ідеологія політичного, мовного, культурного угруповання слов'ян, що нараховує майже п'ять століть, подолала довгий і складний шлях та у практичній реалізації неабияк відрізнялась від ідеалу, а спроби впровадження довели її неідеальність. І якщо термін *панславізм* відносно

недавній, то історія панславізму як явища, головною ідеєю якого було об'єднання всіх слов'янських народів у єдину спільноту, є значно глибшою.

Є. Цегельський зазначив, що любов до народу, його мови, історії, звичаїв і прекрасної поезії була плідним ґрунтом для ідей П. Шафарика, одного з найвідоміших чеських славістів, ідеолога словацького відродження. Вагомим інтелектуальним проектом його діяльності стала «Історія слов'янської мови та літератури на всіх діалектах», яка стала фундаментом становлення ідеології панславізму. З огляду на те, що Росія активно підтримувала й фінансувала суспільно-політичні слов'янофільські рухи, у більшості провідних діячів сформувались стійкі симпатії до імперії. Росія розробляла політичні програми створення Всеслов'янської монархії під егідою Росії через прийняття спільної дипломатичної та літературної мови. Наприкінці 1850–1860 рр. російський панславізм отримав агресивне імперське забарвлення, чому сприяла поразка Росії у Кримській війні (1853–1856), яка поставила її у стан повної економічної й політичної ізоляції. В Україні панславістичні та слов'янофільські ідеї стали відповіддю українських інтелектуалів на російську панславістську та польську федеративну теорії, які поширились у ХІХ ст. серед членів масонських лож (ложа «З'єднаних Слов'ян» у Києві, 1818–1819), серед декабристів (товариство «Об'єднаних Слов'ян», 1823–1825), галицького літературного угруповання «Руська трійця», а також у програмі Кирило-Мефодіївського Братства (1845–1847), членом якого був, зокрема, Т. Шевченко.

У підрозділі 3.3. *Основні принципи наукової концепції Є. Цегельського* головні аспекти панславізму розглядаються вченим у полеміці львівських ідеологів панславістичної теорії Людвіка Ріттер фон Ріттерсберга та Макса Конопасека. Ця полеміка переконує, що українська культура досліджувалась європейськими вченими, які віддавали належне художньому потенціалу нашого народу, його фольклорній спадщині. Мета Є. Цегельського – визначити наукові орієнтири, розставити правильні акценти, скорегувати теоретичні концепції чеських вчених, зберігши те цінне, що міститься в їх дослідженнях. Як підкреслює вчений, для ентузіастів всеслов'янської ідеології принциповим питанням у побудові наукових концепцій було визначення витоків і походження автохонної праслов'янської музики. Саме у зв'язку із зацікавленістю українською піснею бачимо зародження чесько-українських музичних контактів. Відомий етнограф Л. Куба видав 15-томну працю «Збірка народних пісень і пісень, що стали народними, всіх слов'янських народів», яка містить 130 українських пісень з Галичини та Великої України. У 1825 р. Йоган Ріттер фон Ріттерсберг видав працю «Národní

říesně sebrane Ritěřem z Rittersberga»; відомий чеський історик К. Я. Ербен опрацював зібрані ним пісні, у яких бачив духовний зв'язок з усім слов'янським світом. Провідниками проблеми панславізму в музиці виступили саме чехи-емігранти. Серед них – О. Гржімали, К. Зап, М. Конопасек, Я. Коубек, Л. Куба, Л. Ріттер фон Ріттерсберг.

Є. Цегельський переосмислює панславістичну музичну концепцію Л. Ріттера фон Ріттерсберга та М. Конопасека, виокремивши в ній важливі для українського музикознавства змістовні домінанти. Це насамперед окремність української музики та її сумірність з іншими слов'янськими музичними традиціями. Науковець аргументовано дискутує з твердженнями, які у чеських дослідників формуються через уявлення про українську культуру та історію. Основним пафосом його дослідження було прагнення показати історичну рецепцію української культури як самодостатньої окремишньої національно-культурної традиції.

Внаслідок проведеного дослідження було зроблено такі **висновки**. Сучасний етап розвитку гуманітарного пізнання, пов'язаний із обґрунтуванням його науково-теоретичного контексту, потребує відновлення національної історичної пам'яті через фіксацію, теоретичну систематизацію та реконструкцію фактів, що передбачає дослідження біографій багатьох подвижників та фундаторів українського мистецтва, систематизацію їх творчих здобутків як в Україні, так і за її межами, у діаспорі, де протягом десятиліть накопичувався український духовно-культурний потенціал.

Цим зумовлений вибір парадигми «окрема особа – національний соціум» на конкретному прикладі Є. Цегельського у фокусі громадських та мистецьких подій, що відбувались в Галичині у першій третині ХХ ст. та в післявоєнний період – у діаспорі. Комплексний аналіз та систематизація віднайдених матеріалів (частина яких – неопубліковані авторські рукописи митця, що зберігаються у наукових фондах як академічних, так і музейних установ), присвячених дослідженню різноманітних аспектів культурно-освітнього життя українства, дозволяє реконструювати у хронологічному аспекті досі невідомий спадок Є. Цегельського, оцінивши його як вагоме джерело вивчення українського художньо-мистецького процесу ХХ ст. як на рідній землі, так і в еміграції, в контексті тенденцій, притаманних європейській музичній діяльності. Дослідження доробку музикознавця дозволяє поглибити знання про українську музичну культуру у комплексі філософських, морально-етичних, освітньо-виховних, психолого-педагогічних аспектів.

Становлення Є. Цегельського як науковця проходило під впливом провідних мистецьких європейських шкіл та наукових, методологічних засад,

філософсько-естетичної та музично-критичної думки національного музикознавства, представленого творчою спадщиною В. Барвінського, М. Грінченка, Ф. Колесси, С. Людкевича та ін., що сформувало своєрідність естетичного мислення науковця, спрямованого на єдність національного та європейського.

На основі матеріалів періодичних видань 30-х рр. ХХ ст. у дисертації показано, що музично-критична та публіцистична діяльність Є. Цегельського (газетні та журнальні статті, рецензії, біографічні нариси, методичні праці) за об'ємом та розмаїтістю тематики, інноваційністю ідей, авторитетністю в культурному галицькому середовищі була співзвучна позиціям С. Людкевича, В. Барвінського, Н. Нижанківського, З. Лиська та ін. і мала суттєве значення у формуванні музично-критичної думки в Україні. Музично-критична спадщина митця стала важливим інформаційним джерелом, що дозволяє реконструювати певні події музично-театрального життя і дає високопрофесійну оцінку явищ світового мистецтва – музичної культури, театру, спонукаючи українських митців до наслідування та реалізації багатьох європейських прогресивних ідей.

Проаналізовані матеріали засвідчують активну роль Є. Цегельського у мистецьких дискусіях 1930-х рр., в обговоренні актуальних питань музичної професійної освіти та ідеї консолідації українських музичних сил, питань просвітницького характеру, висвітлення проблем національної музичної культури. У статтях, присвячених діяльності С. Людкевича, Д. Січинського, М. Лисенка, І. Левицького, А. Рудницького автор простежує становлення та діяльність композиторів і виконавців, характеризує їх багатогранний доробок, акцентуючи увагу на націєтворчих чинниках життєтворчості митців. Відтак публікації Є. Цегельського, віддзеркалюючи власне бачення шляхів національної музичної культури, свідчать про причетність музикознавця до важливих прогресивних тенденцій у мистецьких подіях того часу.

Просвітницька та педагогічно-освітня діяльність Є. Цегельського (на посаді директора музичного відділу Інституту народної творчості та директора Перемишльської філії Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка) були спрямовані на формування національної української інтелігенції в Галичині. Участь митця у громадських заходах та культурно-освітніх товариствах є свідченням його активної громадянської позиції у музично-освітньому житті.

Важливими для майбутніх істориків музичної культури є публікації Є. Цегельського періоду німецької окупації. Статті музикознавця, документуючи відомості про діяльність культурно-мистецьких осередків в окупа-

ційний період – цінний інформативний матеріал, що відобразив мистецьке життя українства у буремні роки війни.

Творчий потенціал Є. Цегельського розкрився і в еміграції, де він провадив активну культурно-просвітницьку, організаторсько-громадську, педагогічно-освітню, викладацьку та музикознавчу діяльність. Видання та перевидання багатой спадщини митців української діаспори, вивчення їх діяльності, культурного та мистецького життя, популяризація творчості – справа національного масштабу, що має важливе значення для розуміння й відтворення цілісної картини української культури та переосмислення духовних традицій. Дослідження внеску українців у світову культуру, мистецтво, технології, бізнес та ін. сприяє формуванню загальноукраїнської національної ідеї. В цьому сенсі наукові концепції Є. Цегельського знаходилися в річищі основних тенденцій розвитку гуманістичної думки у галузі музичної історіографії, музичної критики, що сформувалась у Галичині міжвоєнного двадцятиріччя та отримала продовження в еміграції, відповідно до культурно-мистецьких процесів у середовищі української діаспори Німеччини і США.

Список опублікованих праць за темою дисертації:

1. Паріс О. Діяльність Євгена Цегельського в контексті розвитку хорошого мистецтва Галичини першої половини ХХ ст. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*: збірка наукових праць: наукові записки Рівненського держ. гуманіт. ун-ту: У 2-х т. Вип. 18. Рівне, 2012. Т. I. С. 62–67.

2. Paris O. Działalność wykonawska Jewhena Cehelskoho na tle życia muzycznego Galicji dwudziestolecia międzywojennego. *Musica Galiciana*. T. XIV, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów, 2014. S. 368–379.

3. Паріс О. Чеські домінанти в інтересах українських музикантів Галичини міжвоєнного двадцятиріччя (на прикладі наукової і творчої діяльності Євгена Цегельського). *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*: зб. наук. праць. Київ: Міленіум, 2014. Вип. XXXII. С. 135–143.

4. Паріс О. Музикознавча спадщина Євгена Цегельського. *Українська музика* : науковий часопис / голов. ред. І. Пилатюк. Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2016. Ч. 2 (20). С. 23–30.

5. Паріс О. Євген Цегельський як педагог нової генерації львівської «празької» школи. *Українська музика* : науковий часопис / голов. ред. І. Пилатюк. Львів: ЛНМА ім. М. В. Лисенка, 2017. Ч. 2 (24). С. 68–75.

6. Паріс О. Ідеї панславізму в площині українського націєтворення: погляди «Руської трійці» та Кирило-Мефодіївського братства. *Костомаров і*

його епоха: текст і контексти : зб. наук. праць. Рівне: Волинські обереги, 2017. С. 74–81.

7. Кияновська Л., Паріс О. Євген Цегельський у панорамах українсько-чеських культурно-музичних зв'язків міжвоєнного двадцятиріччя. *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. Івано-Франківськ, 2015. Вип. 32. На пошану доктора мистецтвознавства, професора Карась Ганни Василівни. С. 44–52.

8. Luba Kijanowska-Kamińska, Olena Paris. Galicyjska wersja pansławizmu czeskich badaczy Lwowa w ujęciu Eugena Cehelskiego. *Edukacja muzyczna XI / pod red. Marty Popowskiej. Prace naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie*. Częstochowa: 2017. S. 119–133.

АНОТАЦІЯ

Паріс О. А. Творча постать Євгена Цегельського в контексті розвитку української музичної думки першої половини ХХ століття. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.03 – музичне мистецтво. – Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка, Міністерство культури України. Львів, 2018.

У дисертації досліджено постать Євгена Цегельського – одного з провідних діячів українського культурного життя Галичини міжвоєнного двадцятиріччя, випускника Празької консерваторії, музикознавця, концертуючого скрипаля та педагога, директора Перемишльської філії Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка, організатора музичного життя Галичини – керівника музичного відділу Інституту Народної творчості при Українському Центральному Комітеті у Львові, а після Другої світової війни – у таборах для переміщених осіб в Німеччині та представника української діаспори в США.

Є. Цегельський – один з учасників історичного процесу, який, здобувши європейську фахову освіту, закладав основи професіоналізму в умовах українського національного відродження. Діяльність митця пов'язана з фундаментальними дослідженнями в галузі музикознавства, які висвітлюють громадські та мистецькі події Галичини міжвоєнного двадцятиріччя. Публіцистичні та методичні праці Є. Цегельського ставили питання освіти й виховання населення, свідчили про перехід від аматорського музичного мистецтва до професійного. Перебуваючи в еміграції, митець не полишав суспільно-просвітницької культуротворчої праці, що сприяло збереженню національної ідентичності.

На основі вивчення історичних, культурологічних, джерелознавчих матеріалів, присвячених зазначеній проблематиці, здійснено наукову реконструкцію музикознавчої спадщини Є. Цегельського. Виявлені основні пріоритети його наукової та музично-критичної діяльності, підсумовано результати його досліджень.

Ключові слова: галицька музична культура, музикознавство, музика української діаспори, панславізм, Перемишльська філія Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка, «празька школа», Євген Цегельський.

АННОТАЦІЯ

Парис Е. А. Творческая индивидуальность Евгения Цегельского в контексте развития украинской музыкальной мысли первой половины XX века. – Квалификационный научный труд на правах рукописи.

Диссертация на соискание научной степени кандидата искусствоведения по специальности 17.00.03 – музыкальное искусство. – Львовская национальная музыкальная академия имени Н. В. Лысенко, Министерство культуры Украины. Львов, 2018.

В диссертации исследованы жизнь и творчество Евгения Цегельского – одного из ведущих деятелей украинской культурной жизни первой половины XX в., выпускника Пражской консерватории, музыковеда, концертирующего скрипача и педагога, директора Перемишльского филиала Высшего музыкального института им. Н. Лысенко, руководителя музыкального отдела Института народного творчества при Украинском Центральном Комитете во Львове. Он являлся организатором музыкальной жизни в Галиции, а после Второй мировой войны – многочисленных музыкальных акций в лагерях для перемещенных лиц в Германии и США.

Е. Цегельський – один из участников исторического процесса, который, получив европейское профессиональное образование, закладывал основы профессионализма в условиях украинского национального возрождения. Его деятельность связана с фундаментальными исследованиями в отрасли музыковедения, освещающими общественные и творческие события, которые происходили в междувоенный период.

Публицистические и методические труды Е. Цегельского поднимали вопросы образования и воспитания населения, свидетельствовали о переходе от аматорского музыкального искусства к профессиональному. Находясь в эмиграции, музыковед продолжал общественно-просветительскую культуротворческую деятельность, способствующую сохранению национальной идентичности.

В результате изучения исторических, культурологических, архивных материалов, посвященных данной проблематике, удалось осуществить научную

реконструкцию музыковедческого наследия Е. Цегельского. Выявлены основные приоритеты его научной и музыкально-критической деятельности, подытожены результаты его исследований.

Ключевые слова: галицкая музыкальная культура, музыка украинской диаспоры, музыковедение, панславизм, Перемышльський филиал Вищого музичного інституту ім. Н. Лысенко, «пражская школа», Евгений Цегельский.

ABSTRACT

Paris O. A. The creative figure of Yevgen Tsehelskyi in the context of the development of Ukrainian musical opinion of the first half of the 20th century. – Qualifying scientific work as a manuscript.

Thesis for Candidate degree in Arts. Specialty 17.00.03 Musical Art. – M. Lysenko Lviv National Music Academy, Ministry of Culture of Ukraine, Lviv, 2018.

The thesis is devoted to the figure of Yevhen Tsyhelskyi, who is one of the most active figures of Ukrainian cultural life in the region of the interwar twentieth anniversary, being the graduate of the Prague Conservatory, musicologist, concert violinist and teacher, director of the Peremysl branch of the Higher Music Institute of M. Lysenko, the organizer of the musical life of Galicia as head of the musical department of the Institute of Folk Art at the Ukrainian Central Committee in Lviv, and after the Second World War, in the camps for displaced persons in Germany and a representative of the Ukrainian diaspora in the USA.

The most active period of his activity falls on the interwar twentieth anniversary, which is characterized by the significant rise of the cultural and educational life, the formation and development of various spheres of artistic activity. Thus, more general layers of Ukrainian culture of this period are revealed: the awareness of objective social and cultural processes that took place at certain historical stages of development of Ukrainian society, destruction of stereotypical views and beliefs, obtaining objective knowledge about the historical past of the nation, preservation its historical and cultural heritage, rethinking the values of national spiritual traditions, and, on the basis of numerous factual sources of illumination artistic achievements of representatives of ethnic Ukrainian lands and Ukrainian diaspora, through the prism of life-creativity of a particular creative person.

The authenticity of the conclusions of the paradigm "individual - national socium" given on the concrete example of Yevhen Tsehelskyi in the focus of social and artistic events that took place in Galicia in the first third of the XX

century is due to the involvement of a wide range of archival, press, and epistolary sources and reflects the main tendencies of musical development of the culture of that era, aimed at asserting professionalism and integrating of the Ukrainian culture into the world. A number of other controversial issues emerged, which were the corps of scientific interest by Yevgen Tsehelskyi, in line with this issue. These are, first of all, the Ukrainian-Czech ties, which became the foundation upon which Ukrainian musicians from the so-called "Prague school" were brought up, and there was the coverage of the Pan-Slavism in the historical and cultural aspects in this context.

Yevhen Tsehelskyi is a striking example of the Galician figure of the twentieth century, the participant in the historical process, who, having received his professional education in prestigious Western educational institutions, laid the foundations of professionalism in the conditions of national revival, trying to eliminate the isolation and lagging behind the Ukrainian musical culture from the European one. The activity of the artist is connected with the fundamental research in the field of musicology, a thorough study of the public and artistic events of Galicia between the two decades of the twentieth century. The journalistic and methodological works of Tsehelskyi, aimed at forming the cultural consciousness of Ukrainians, corresponding to the requirements of the time, raised the issues of education and upbringing of the population, testified to the transition from amateur art to professional.

Tsehelskyi did not leave active social and educational cultural work being in emigration, although naturally it covers some other thematic priorities: the multifaceted cultural and artistic activity of emigrants, who were usually pupils of leading Ukrainian and European educational institutions, made it possible not only to preserve their national identity, but also to establish and creatively develop the most important assets of the Ukrainian art in another ethnic environment.

Consequently, it was possible to carry out a scientific reconstruction of the entire musical heritage of Yevhen Tsehelskyi which took place in various historical and political circumstances on the basis of studying and analyzing historical, cultural and source materials devoted to this problem,

The main thematic priorities of his scientific and musical-critical activity are revealed, the results of researches in various spheres are summed up and prospects of their further scientific development are outlined.

Key words: "Prague school", musicology, Galician music culture, music of the Ukrainian diaspora, Pan-Slavism, Peremysl branch of the Higher Music Institute named after M. Lysenko, Yevhen Tsehelskyi.

Підписано до друку 22.03.2018 р.
Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 1,16
Наклад 100 прим. Зам. № 86.

Видавець і виготовлювач – ФОП Тетюк Т. В.
Свідоцтво серія ЛВ № 80 від 11.09.2013 р.
м. Львів, пр. Червоної Калини, 115
тел.: (097) 178-8488